

מסורת הש"ס

(א) [נעניבויגן נד. פרש"י ד"ה זכה אס יש לו מול טוב], (ב) [נ"ל אל], (ג) [גירסת הערוך מידול ע"ש דמציא רחיה כמו דולגל בשוקא חולין ס.], (ד) [סוטה יא.], (ה) [גבילקוט ליתא ואס כן שפיר טולג דך מומרא דרבי אלעזר בהדי הקי מומרות דר"א דלעיל וי"ל ואמר ר"א אין וכו'], (ו) [שבת קלט. ע"ש בי"ב ת. ע"ש], (ז) [ומיד עדשים מרגום ומבטל דעלטאמין], (ח) [סוכה מז. ט] (י[רש"י], י [רש"י],

תורה אור השלם

1. אַז תקרא וְיָ יַעֲנֵה תְּשׁוּעָ וַיֹּאמֶר הַגִּבּוֹר אִם תִּסְרִי מְתוּכָר מִשְׁקָה שְׁלֹחַ אֲצַבֵּעַ וְדָבָר אֲנִי:

ישיביוה נח טז. וְכָר וְנִקְבָּה בְּרָאִם וְיִדְבָּר אֲתָם וְיִקְרָא אֶת שְׁמֵם אֲדָם בְּיוֹם הַבְּרָאָה: בְּרֵאשִׁית ה' ב' הַשְּׁמִימִם שְׁמֵם לִי: וְהָאֵרֶץ נָתַן לִבִּי אָדָם:

ההלים קטו טז. וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהִים לֹא טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבָדוּ אֲעֲשֶׂה לוֹ עֹזֶר כְּנֶגְדּוֹ:

בְּרֵאשִׁית ב' יח. וַיֹּאמֶר הָאָדָם וְעָמָל הַפֶּעַם עָצָם מִצְּמִית וּבִשְׂרָ מִבְּשָׂרִי לֹאִית יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת:

בְּרֵאשִׁית ב' כג. וְאָבְרָהָם מִבְּרִיךְ וּמִקְלָלָךְ אָרָר וְגִבְרִיךְ בָּרַךְ כֹּל מִשְׁפַּחַת הָאֲרָצָה:

בְּרֵאשִׁית ב' ג' 7. וְאָבְרָהָם הָיוּ יְחִידָה לְגוֹי גָּדוֹל וְעַצְמוֹ וְגִבְרִיכּוֹ בּוֹ כֹּל גּוֹי הָאָרֶץ:

בְּרֵאשִׁית יח יח. וְהָרְדּוּ מִאֲנִיּוּתֵיכֶם בִּלְתִּי תִפְשִׁי מִשּׁוֹת מַלְחָיִם כֹּל חֹבְלֵי הָיִם אֵל הָאָרֶץ יַעֲמִדָה: יְחִירָקָל כו כט 9. הַבְּרִית גּוֹיִם נִשְׁמוּ פְּנוּתָם הַחִרְבָּתִי חִצּוּתָם מִבְּלִי עוֹבֵר נִגְדּוּ עֲרִירָהּ מִבְּלִי אִישׁ מֵאִין יִיטֵב:

צפניה ג' 10. אֲמַרְתָּ אֵךְ תִּירָאִי אֹהֶי תִקְוִי מוֹסֵר וְלֹא יִקְרַת מַעֲוָה כֹּל אֲשֶׁר פִּקְדִית עָלֶיָּה אֲבָן הַשִּׁבְיָמוֹ הַשְׁחִיתוּ כֹּל עֲלִילוֹתֶם:

צפניה ג' 11. וּמִדָּצָא אֲנִי מֵר מִפְּנוֹת אֶת הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הָיָא מְצוּרִים וְחֻרְמִים לְבָהּ אֲסוּרִים יְדִיקָה טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִקְוֶלֶת מִפְּנֶה וְחֻטָּא יִלְבֹּד בָּהּ: קהלת ז' כו 12. וְאִישׁ בְּרַעְיוֹ הִתְקַלּוּ וְאָמְרוּ לֹא יִדְבָּרוּ לְמֹדוֹ לְשׁוֹנֵם דְּבַר שְׂקֵר הִעֲזָה נִלְאָה:

לעזי רש"י

פירשו"ן. שפע. טאפייט [טרפיי"ד]. שטיח. פלשטין"ר. לטייח.

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

אז תקרא. לעיל מיניה כתיב כי תראה ערוס וכסימו היינו דומק העני ומצטרך לא תתעלם היינו אוהב את שכניו שהן קרוביו ומקרב את קרוביו וגושא בת אחותו: **כנגדו**. חלוקה עליו וסותרת דבריו: **מנגדסו**. מדלל כתיב יו"ד לשון נגדל דמלקות (י): **העיס כופס**.

בתמיה (א): **וזאת הפעם**. מכלל

דפעמים אחרים שמש ולא עלו בדעתו:

שני ברכות. כמו מצריך את הגפן

כלאים פ"ז מ"ה): **רום המואזיה ונעמה**

העמונים. יאלו מהם מלכים ונציאים

נעמה אמו של רחבעם ויאל ממנה

חזקיה ואסא והושפט דהוו לדיקים

גמורים וישעיהו הנציא דלמר מר אמון

ואמליה אחיס הוו (מגילה דף י.):

שיעמדו על הקרקע. ימיו אומנותם

לעסוק בתריש ובקציר: **וירדו**

מאניסיהם כל תופשי משוט אל הארץ

יעמדו: וירדו. לשון ירדת עניות:

דשדי זה כרצא. זרע כרוב. לישגא

אחרינא כרצא תרישה כמו כרוב ומני

(י"ג דף יג.) כמה דמסיק מעלג מצי

כרצא (מדה דף סה.): **לפוטא**. לרוחב

הערוגה: אי טשדיה לאוריך. כלומר

אפילו תמזור ומתרשנה לא יועיל כלום

לפי עסקא: **דהפוי צעפאק עוב**.

להרויח יומר: דקא ניין. הרוח

מנשבת זו צוו: **אי טניפנו**. כמה

שתרלו מנופפו אין תועלת צהן לפי

פרקמטיא. מניפנו לשון הניפי לי

במניפה (י"ב דף פו.): **חפורה**. שחת

ששכרה מועט ואוכל עשבים וחזין

במלא: **חפורה**. ריק מן התבואה עד

שלא הציאה שלש: **מגניא ליש אחרעא**.

י(ומשכבת אותו על הארץ לשמור כל

הלילה: **י**(ומרמיא ליש סיגרי. בשצילה

מתקוטט עם בני אדם): **זרע**. תבואה

לאכילת ציתך: **ולא תונין**. לא תקנה

תבואה מן השוק: **ואע"ג די הדדי**

נינשו. אפילו מיטין צול וקרקען אינו

חשוב ואין לך שזכ (י) לפי השעה

אפ"ה הני מתמצין. ברכה מלויה דצבר

שאין לוקח צדמים ואין כלה מהר:

ברכה. פישו"ן צלע"ז: **וצן ולא**

סיוול. מכור כלי תשמיעך והשתמש

צדמים צפרקמטיא קודם שחבא לידי

עניות: ביסתרקי. כלי הכית טאפי"ט

צלע"ז: אצל גלימא. שהיא להחבד

צלנשתה לא ימכור דלמא כי הדר

צעי לה לא מתמרמא ליה הגונה

כמותה: **עוס**. מרגום של סמוס כמו

סממוס פלשתים (בראשית טו) טומינן

פלשתאי. טוס ולא תשפיץ אס יש לך

חור קטן ככותל רעוע סמוס אותו

מיד ולא תרחיץ צנקצ לשפץ צו טיט

ולצניס הרצה ליפותו: **שפון**.

פלשטי"ר צלע"ז. ואס צעל נפש אתה

להנאות צנייניך הרחצ הנקב וספליהו

להיות יפה: **ולא סיניני**. לא תפיל את

כל הכותל ותצנחו: **מסון נסיב איסתא**.

המתן עד שחבדוק מעשיה שלא תהא

רעה וקנטרנית: **נחיס דרגא ונסיב**

איסתא. לא תקח אשה חשובה ממך

שמה לא תתקבל עליה: **שושבינא**. אוהב טוב.

קטנית: **אפיך לה**. היה אומר האב לצנו אמר לה עשי חימני והיא עושה עדשים: **טעמא מלפך**. פעמים

שהבן ממכיס את אציו אזי היה לי לעשות כן (י): **אצל אסא**. דבר שקר הוא וכתיב למדו לשונם דבר שקר: **כי הוּס משנה מידי**. דבר הראוי לה:

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

סג.

המלוה סלע לעני בשעת דחקו. מקשה ר"ת דצפ"ק לחגיגה (דף ה. ושס) אמר ומלאוהו (י) לרות רבות ורעות זה הממלא מעות לעני בשעת דחקו ואומר ר"ת דהתם מיירי ששאל ממנו המושל מס חוקן למכור צימו או שדכו על כך זה ממלא לו מעות ואס לא היה מולא למכור היו

מקילין מעליו והיינו לרות רבות שצריך למכור צוול ומפסיד הכל ומסיק עלה דהיינו דאמרי אינשי זוזא לעללא לא שכיח כל' לקנות תבואה אין ממניאין לו מעות לתלימא שכיס כשדוחקין אותו למכור כמו תליוסו חצין (י"ג דף מז.): **ורש"י פירש שס צענין אחר:**

אפי"ר ספינות הבאות מגליא

לאספמיא. מכל דריש

שצא לרבות אפילו הנך שאין עומדים

אלא מעט צאריך: **שאיין לך אומנות**

פחותה בו'. אף על גב דרבי אלעזר

גופיה קאלמר לעיל כל אדם שאין לו

קרקע אינו אדם צריך לומר קרקע

לצנות עליו שדיור צו וגם לצורך

מוזנותיו כדלמר רב פפא צסמוך זרע

ולא תזוני והכא מיירי צאדם שעיקר

אומנותו צקרקע: **וצ"ן ולא תיוול**.

פי' צקונטרס לשון ללות כלומר מכור

כלי תשמיעך קודם שטעני וקשה דמאי

שנא דנקט ציסתרקי טפי משאלר מילי

ונראה לר"ם כפירוש ר"ם דחיוול ענין

אריגה כמו סתר זוללי צשוקא (חולין ס.)

כלומר קנה צגדים ולא תארוג כי יומר

תרויח צקנין מצאריגה אצל גלימא טוב

לארוג דלימור לא מיתרמי ליה כרלנו:

עין משפט

נר מצוה

קב א טוש"ע אה"ע סי' א' סוף א' צה"ה:

קב ב' מ"י פ"ה מהלכות דעות הלכה י':